

FÖRSLAG 2016-01-22

Handlingsprogram 2016-2019

Enligt Lag om skydd mot olyckor och Lag om extraordinär händelse

Antaget av kommunfullmäktige XX-XX-XX

Innehåll

1 Sammanfattning	2
1.1 Mål.....	2
1.2 Risk- och sårbarhetsanalys	3
1.3 Vikt av trygghet och säkerhet.....	3
1.4 Åtgärder 2016-2019	3
2 Inledning.....	4
2.1 Avgränsning gentemot Bohus räddningstjänstförbund	4
2.2 Begreppsdefinition	5
2.3 Syfte.....	5
3 Den enskildes ansvar	5
Rengöring och brandskyddskontroll.....	6
4 Kommunens förebyggande säkerhetsarbete	6
5 Kommunens säkerhetsförebyggande åtgärd	8
5.2 Utbildning och övning	8
5.3 Ekonomi.....	10
6 Sammanfattning av Risk- och sårbarhetsanalysen.....	10
7 Krisledningsorganisation	11
8.1 Befolkningsstrukturen	12
8.2 Stor vikt av säkerhet och trygghet.....	12
8.3 Barn och äldre	12
8.4 Droger och alkohol	12
9 Mål för det skadeförebyggande arbetet	12
9.1 Övergripande nationella mål.....	12
9.2 Övergripande mål i kommunen.....	12
9.3 Säkerhetsmål i kommunen.....	12
9.4 Prestationsmål i kommunen	13
10 Uppföljning och utvärdering	15

1 Sammanfattning

Detta handlingsprogram är utarbetat mot bakgrund av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, samt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap.

Handlingsprogrammet avser det förebyggande arbetet mot dels olyckor som kan leda till räddningsinsats och dels händelser som kan leda till extra ordinära händelser i samhället. Programmet bygger på kommunens riksinventering i Risk- och sårbarhetsanalysen som togs fram under våren 2015.

Handlingsprogrammet fastställs av kommunfullmäktige och ska gälla för en mandatperiod.

Ett handlingsprogram enligt 3 kap 3§ och 8§, lagen om skydd mot olyckor fastställs av Bohus Räddningstjänstförbund.

1.1 Mål

Lagens nationella mål samt de mål som är uppställda utifrån Ales säkerhetspolicy, och som styr säkerhetsarbetet för kommunen, ligger till grund för beslutade säkerhetsmål.

Nationella mål:

- I hela landet ska människors liv och hälsa samt egendom och miljö beredas ett, med hänsyn till lokala förhållanden, likvärdigt skydd mot olyckor.
- Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Övergripande mål:

För att skydda människors liv, hälsa och egendom, samt miljön, ska kommunen:

- Förebygga att olyckor inträffar.
- Begränsa sårbarheten i samhället.
- Öka tryggheten i samhället.

Säkerhetsmålen syftar till att:

- Minska antalet olyckor för människor, egendom och miljö.
- Minska olyckors konsekvenser (till exempel skadelidande och samhällskostnader).
- Minska sannolikheten för att extraordinära händelser ska inträffa eller få allvariga konsekvenser.
- Säkerställa förmågan att hantera konsekvenserna om en extraordinär händelse inträffar.

Prestationsmålen innebär att kommunen genomför de åtgärder som anges i detta handlingsprogramms avsnitt om uppdrag till kommunala nämnder, bolag och kommunalförbund.

1.2 Risk- och sårbarhetsanalys

Under 2015 har kommunens risk- och sårbarhetsanalys omarbetats, för att anpassas till Myndighetens för samhällsskydd och beredskap (MSB):s föreskrifter om kommuner och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS 2015:5. Av analysen framgår tänkbara händelser som skulle kunna drabba kommunen, samt kommunens förmåga att hantera dessa. Riskerna rör ett antal specifika händelser som skulle kunna leda till större konsekvenser än andra. De särskilt utpekade riskområdena är:

- Naturolyckor
- Andra olyckor
- Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
- Antagonistiska hot och social oro
- Sjukdomar

1.3 Vikt av trygghet och säkerhet

Ale är en kommun som expanderar, varför kraven på säkerhet och trygghet efterfrågas i allt högre grad, från både medborgare, näringsliv och organisationer. Det är frågor som på sikt kan ha betydelse för såväl inflyttning, näringslivetableringar som turism.

Säkerhet bör ses i en vid mening som innefattar alltifrån skydd mot olyckor och ökad robusthet mot svåra vädersituationer och elavbrott, till trafiksäkerhet, brottsförebyggande arbete och internt skydd i den kommunala verksamheten.

I Ale finns olika samverkansgrupper som arbetar med trygghets- och säkerhetsfrågor. Detta handlingsprogram är ett styrdokument för att samla detta arbete.

1.4 Åtgärder 2016-2019

Detta handlingsprogram tar upp flera konkreta åtgärder inom olika områden. Av ekonomiska och verksamhetsskäl sprids arbetet på flera år. Åtgärderna under innevarande programperiod handlar om:

- ökad samordning och utveckling av kommunens säkerhetsarbete,
- brandskydd, information och utbildning inom säkerhetsområdet,
- ökad robusthet i försörjningen inom teknisk infrastruktur,
- fortsatt trafiksäkerhetsarbete,
- fortsatt arbete med förebyggande frågor inom området social oro,
- större vikt vid säkerhet och trygghet i Ale kommuns fysiska planering,
- fördjupad samverkan med organisationer, näringsliv och myndigheter,
- genom övning stärka lednings- och informationsförmågan vid kris.

2 Inledning

Vägledande för allt arbete i Ale kommun är kommunens vision *Ale – lätt att leva* som säger att:

- I Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Det centrala läget i Götaålvdalen med närhet till Göteborgs storstadspuls är en tillgång.
- I Ale antar vi utmaningar med lust och energi. Vi underlättar vardagen, förädlar vår service och värnar om den gemensamma livsmiljön.
- I Ale inspireras vi att följa våra drömmar och här är det lätt att leva
(www.ale.se)

Handlingsprogrammet är utarbetat mot bakgrund av kraven i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och lagen (2006:544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap.

Programmet omfattar mål, övergripande metoder och aktuella projekt. Det avser kommunen som både geografiskt område och som verksamhet och programmet är ett av flera led i kommunens samlade arbete med trygghetsfrågor.

Detta handlingsprogram fastställs av kommunfullmäktige varje mandatperiod. Detta gör arbetet levande, eftersom man under varje mandatperiod ser över innehåll och att åtgärder följs upp.

2.1 Avgränsning gentemot Bohus räddningstjänstförbund

Bohus räddningstjänstförbund ansvarar för att i förbundsmedlemmarnas (Ale och Kungälvskommuner) ställe fullfölja:

De skyldigheter som vilar på kommunerna enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt förordning (2003:789) om skydd mot olyckor (FSO) förutom att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. (3 kap 1 § första stycket LSO). Förbundet ansvarar inte för brandskyddskontroll och rengöring (sotning) enligt 3 kap 4 § LSO

De skyldigheter som vilar på kommunerna avseende information till allmänheten enligt LSO 3 kap 2 §.

Att enligt punkt ett ovan (FSO) fullgöra skyldigheter om kommunernas plan för räddningsinsatser enligt lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Förbundet utför utbildning i brandskydd och akut sjukvård för förbundsmedlemmarnas personal.

Förbundet deltar i förbundsmedlemmarnas planering, myndighetsutövning, sociala arbete och information.

Förbundet ingår i förbundsmedlemmarnas krisorganisationer.

Förbundets verksamhet baseras på ett av förbundsmedlemmarna godkänt handlingsprogram enligt LSO.

Bohus räddningstjänstförbund biträder förbundsmedlemmarna med kompetens kring brand och säkerhet inom bland annat följande verksamhetsområden och utifrån respektive kommuns behov:

De skyldigheter som vilar på kommunerna avseende information till allmänheten enligt LSO 3 kap 2 §.

Beredskapsplanläggning enligt bestämmelserna i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

För denna verksamhet fastställs handlingsprogram enligt 3 kap 3 § och 8 § LSO av Förbundsdirektionen för Bohus Räddningstjänstförbund.

2.2 Begreppsdefinition

Räddningstjänst – de räddningsinsatser som kommunen ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön. Kommunen ska ansvara för en räddningsinsats endast om detta är motiverat med hänsyn till

- behovet av ett snabbt ingripande,
- det hotade intressets vikt,
- kostnaderna för insatsen och
- omständigheterna i övrigt.

Bohus Räddningstjänstförbund har uppdraget att fullgöra Ale kommuns ansvar att utföra räddningsinsatser.

Följande begrepp kan förekomma i programmet och bör därmed definieras:

- **Olycka** – en oönskad plötslig händelse med skada på liv, egendom eller miljö som följd.
- **Säkerhet** – frånvaro av risker, olyckor och dess konsekvenser.
- **Skydd** – åtgärder för att förhindra skador eller begränsa dem.
- **Trygghet** – en upplevelse av säkerhet.
- **Extraordinär händelse** – en händelse som avviker från det normala. Situationen kan uppstå hastigt, mer eller mindre oväntat och utan någon längre förvarning. Händelsen ska hota grundläggande värden, till exempel samhällets funktion och stabilitet. Situationen kräver snabba beslut, samordning och en koncentrerad insats av flera insatser.

2.3 Syfte

Syftet med detta handlingsprogram är att det ska vara en grund för konkreta åtgärder som leder till att:

- Minska antalet döda och skadade till följd av olyckor.
- Minska olyckors konsekvenser på egendom och miljö.
- Minska sannolikheten för att extraordinära händelser ska inträffa eller få allvarliga konsekvenser.
- Säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser och andra kriser.

Programmet ska dessutom inspirera till politiska dialoger, diskussioner mellan politiker, medborgare och andra aktörer, samt att programmet ska vara underlag för agerande.

3 Den enskildes ansvar

Lagen om skydd mot olyckor (LSO) betonar att den enskilda människan har ett eget ansvar för sin säkerhet. Innebörden av det ansvaret kan sammanfattas i fyra punkter:

- Den enskilde har ansvar att varna och tillkalla hjälp vid brand eller annan olycka.
- Den som är ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller anläggningar har ansvar för att i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand med mera.
- Den som är ägare eller verksamhetsutövare är skyldig att i skäligen omfattning hålla beredskap för att hindra eller begränsa skador.
- Den enskilde har ansvar för vissa efterföljande åtgärder när en räddningsinsats har avslutats.

I situationer då den enskilde inte kan hantera en inträffad olycka, har kommunen eller staten ett ansvar att bistå med resurser för det nödläge som uppstått. Det ligger i kommunens och räddningstjänstens intresse att stärka den enskildes förmåga att ta sitt ansvar. Detta kan ske genom rådgivning, information eller utbildning, i kommunens egen regi eller i samverkan med frivilligorganisationer, näringsliv eller liknande.

Kommunen har ett ansvar för sin egen säkerhet och är i den benämningen en så kallad enskild aktör. Detta innebär att kommunen har egna ansvarsområden, som att svara för säkerheten vid och omkring kommunens fastigheter, kommunens personal och kommunens verksamheter.

Rengöring och brandskyddskontroll

Sotning och brandskyddskontroll utförs i Ale Kommun av Alesotarna AB. Enligt ett avtal som tecknades 1990 mellan Tekniska nämnden och skorstensfejarmästare Göran Björk ska det företag som han är delägare i, utföra sotning och brandskyddskontroll i kommunen tills han uppnår en ålder av 67 år. Besiktning av nyinstallerad eldstad och rökanal kan däremot utföras av annan person med samma behörighet. Bohus Räddningstjänstförbund alternativt Alesotarna AB, kan efter godkänd kurs utfärda tillstånd att genomföra sotning på egen hand för den egna fastigheten. Tillståndet är personligt och fastighetsstyr.

Sotningen ska göras med bestämda intervaller, så kallade frister och de är olika långa beroende på vilken typ av eldstad det gäller. Fristerna för sotning har bestämts av kommunen:

- konventionell vedpanna 4 gånger per år
  - konventionell vedpanna med keramik 2 gånger per år
  - pelletspanna 2 gånger per år
  - lokaleldstad som ej är den primära värmekällan 1 gång vart tredje år.
- Tätare frister kan efter beslut tillämpas av brandskyddsskäl.

Ale kommun har tillgång till det antal skorstensfejare (sotare) och brandskyddskontrollanter (tekniker), som krävs för att nå kommunens uppsatta mål kring rengöring och brandskyddskontroll, det vill säga; två sotare och två tekniker. Samtliga är utbildade av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Mer om sotning finns att läsa på www.ale.se

4 Kommunens förebyggande säkerhetsarbete

Säkerhetsarbetet i en kommun är omfattande och avser många olika sakområden. Det finns en viktig skillnad mellan kommunens interna skydds- och säkerhetsarbete och det kommunala ansvaret för skydd och säkerhet även om vissa åtgärder naturligtvis går in i varandra.

Kommunens förmåga inom krishanteringsområdet beskrivs i Ale kommuns risk- och sårbarhetsanalys.

Det förebyggande arbetet bedrivs på olika sätt inom alla kommunens olika sektorer.

Sektor kommunstyrelsen, (KS) bedriver ett förebyggande arbete genom att ansvara för samordningen av säkerhetsarbetet. Det handlar bland annat om internt säkerhetsskydd, skalskydd, larm/lås, försäkringar, krisberedskap (inklusive tjänsteman i beredskap, krisledning, krisinformation). Inom Utvecklingsenheten bedrivs förebyggande arbete mot barn och unga inom arbetsgruppen för ”Tidigt samordnade insatser”, där även ett samarbete med brottsförebyggare samt sektor utbildning, kultur och fritid, arbete, trygghet och omsorg, polis och räddningstjänst bedrivs.

Från och med 2016 kommer en ny avdelning, en Serviceavdelning att startas. Den kommer att arbeta med flera olika servicebitar i kommunen. Där kommer övergripande drift av kök och kommunens lokaler (både externt och internt) att ingå.

Sektor arbete, trygghet och omsorg, (ATO) ansvarar för äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt omsorg om personer med funktionsnedsättning, kommunal hälso- och sjukvård, rehabilitering, flyktmottagning och invandrarfrågor. Sektorn ansvarar också för kommunala arbetsmarknadsfrågor.

Sektor samhällsbyggnad, (SB) arbetar förebyggande med bland annat fysisk planering. De krav som ställs på den fysiska planeringen och handläggningen av bygglov, samt den statliga tillsynen med möjlighet till överprövning, gör att risker inom samtliga aktualiserade områden uppmärksammas och hanteras tillfredsställande. Inom samhällsplaneringen uppmärksammas även vilka åtgärder som kan vidtas för att skapa största möjliga trygghet i bostadsområden, allmänna platser och parker inom verksamhet teknik, där även vatten och avloppsverksamheten samt renhållningen bedrivs. Inom sektorn arbetas det även med tillsyn och prövning enligt miljölagstiftningen. Även trafiksäkerhetsansvariga lyder under denna sektor.

Sektor utbildning, kultur och fritid, (UKF) arbetar förebyggande genom sitt ansvar för barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, fritidsverksamhet, samt biblioteks- och kulturverksamhet. I detta arbete ingår bland annat att aktivt delta i Tidiga samordnade insatserarbetet, frågor kring hot och våld, säkerheten kring arrangemang. Även det drogförebyggande arbetet är organiserat hit.

Övrigt: POSOM¹, som arbetar med socialt omhändertagande vid kriser, är samorganiserat under samtliga sektorer, som årligen delar på ordförandeskapet.

Samordningen av det olycks- och skadeförebyggande arbetet inklusive bränder, är i Ale kommun organiserat genom att säkerhetssamordnaren ansvarar för en nätverksgrupp med representanter från ovan nämnda sektorer, inklusive Räddningstjänstförbundet Borf och AB Ale Byggen. Hela gruppen träffas 4 gånger per år och arbetar med planering, genomförande, analys och uppföljning av de åtgärder som ingår i det skadeförebyggande arbetet. Olika medlemmar i gruppen träffas även vid andra tillfällen eller mer spontant, ifall ytterligare behov uppstår, samt har kontakt med varandra i det vardagliga arbetet och inför gemensamma uppgifter som på olika sätt berör kommunens säkerhetsarbete.

---

¹ Psykosocialt omhändertagande

5 Kommunens säkerhetsförebyggande åtgärd

5.1 Samverkan i det förebyggande säkerhetsarbetet

Det finns en utbyggd samverkan i det förebyggande arbetet med andra kommuner (Göteborgsregionens kommuner), myndigheter och organisationer i regionen. Denna samverkan bedrivs i form av nätverk, bolag, förbund etcetera, inom respektive verksamhetsområde.

Den breda samverkan genom kommunens lokala krishanteringsråd i det geografiska området, stärker dessutom förmågan i säkerhetsarbetet. Det lokala krishanteringsrådet sammanträder en gång per år som ett lärande nätverk.

5.2 Utbildning och övning

Här redovisas plan för utbildning och övning enligt Lag om extraordinär händelse. Syftet med utbildningsplanen är följande:

- Att utveckla förmågan hos kommunens förtroendevalda/utvalda anställda vid en stor kris/extraordinär händelse i fredstid.
- Att utveckla samverkansrutiner mellan kommunen och andra lokala myndigheter, organisationer och företag på ett sådant sätt att alla hjälpresurser utnyttjas oavsett organisatorisk tillhörighet (Lokalt krishanteringsråd).
- Att öka kunskapen om risker och hot inom den egna kommunen och därmed verka för ökat risk -och säkerhetstänkande. Detta för att minska risken för skador på människor och viktiga samhällsresurser.
- Att övning och utbildning ska ses som en del i en process där gjorda erfarenheter ger upphov till konstruktiva diskussioner och lösningar inom säkerhetsarbetet på lokal nivå likväl som inom det egna verksamhetsområdet.

Metod

Utbildning i krishanteringssystemet

Utbilda och informera alla förtroendevalda och utvalda anställda om det lokala krishanterings- och säkerhetsarbetet under ca en halvdag.

Övning i seminarieform

Övningen genomförs utifrån ett scenario i diskussionsform med ett antal frågor beträffande roller, uppgifter och ledningsförhållande i verksamheten.

Startövning

Inblandade prövar och utvecklar förmågan att komma igång med krishanteringen.

Scenarioövning

Här prövas den egna organisationen i rätt miljö, övar praktiskt utifrån ett scenario. Övningen genomförs med ett antal inspel till de övande från en motspelsorganisation.

Målgrupper

Kommunstyrelse/krisledningsnämnd
TiB (Tjänsteman i Beredskap)/krisledningsgruppen
Krisinformationsgruppen

Ledningspersonal/nyckelpersoner från:
 Arbete, Trygghet och omsorgsnämnd/ sektor,
 Utbildning, kultur och fritidsnämnd/ sektor
 Samhällsbyggnadsnämnd/ sektor

Tidsschema för övning

År / Övade	2016	2017	2018	2019
Krisledningsgruppen	Seminarieövning	Larm/startövning	Seminarieövning	Larm/startövning/
Kriskommunikation	Scenarioövning	Seminarieövning/ Utbildning	Scenarioövning	Seminarieövning/ Utbildning
Krisledningsnämnd		Utbildning		Utbildning
Nämnder och sektorer/chefer	Utbildning	Utbildning	Utbildning	Utbildning
Lokalt Krishanteringsråd	Årlig träff med föreläsning	Årlig träff med föreläsning	Årlig träff med föreläsning	Årlig träff med Föreläsning
TiB	Terminsvisa möten, seminarie/ scenarioövning vid behov	Terminsvisa möten, seminarie/ scenarioövning vid behov	Terminsvisa möten, seminarie/ scenarioövning vid behov	Terminsvisa möten, seminarie/ scenarioövning vid behov

Uppföljning

Varje förvaltning/nämnd ska separat upprätta övningsplan för sina olika verksamhetsområden. Planen ska redovisas till Kommunstyrelsens säkerhetssamordnare.

5.3 Ekonomi

Kommunal krishantering																		
Budget 2016 - 2019																		
				År	2016	2017	2018	2019										
Statsbidrag:				Antal invånare	28400	28700	29000	29400										
Antal utomhusvarnare	11			Summa intäkter:	754200	758025	761850	766950										
Antal invånare 2014	28074			Grundbidrag	280000	280000	280000	280000										
Grundbidrag		280000		Verksamhetsersättning	362100	365925	369750	374850										
Verksamhetsersättning	12,75	357943,5		Ersättning utomhusvarnare	12100	12100	12100	12100										
Ersättning utomhusvarning	1100	12100		Samverksansersättning	100000	100000	100000	100000										
Samverkansersättning		100000		Summa kostnader:	754200	758025	761850	766950										
		750043,5		Höjd beredskap	12100	12100	12100	12100										
				Övning /utbildning	92100	85925	79750	74850										
				Samordning/planering	550000	560000	570000	580000										
				Samverkan	100000	100000	100000	100000										

6 Sammanfattning av Risk- och sårbarhetsanalysen

Under 2015 har en total revidering gjorts av kommunens Risk- och sårbarhetsanalys för att anpassa den till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5). Läs mer i dokumentet ”Risk- och sårbarhetsanalys, Ale kommun, daterad 2015”. Kommunens förmåga inom krishanteringsområdet beskrivs i nämnda risk- och sårbarhetsanalys. Där beskrivs även processen för hur hela arbetet gått till, hur prioriteringarna gjorts etcetera. Av risk- och sårbarhetsanalysen framgår tänkbara händelser, som man sedan bedömt sannolikhet och konsekvenser av. Ett antal specifika händelser/risker bedöms kunna leda till större konsekvens än andra:

Naturolyckor

Följande naturolyckor analyserades i risk-och sårbarhetsanalysen: Höga havs- och älvnivåer, skred (i Älvängen) som leder till att älven däms igen, inget råvatten till vattentäkt kan tas in, extremt snöfall, samt skred som drabbar infrastruktur.

Andra olyckor

Följande olyckor analyserades i risk- och sårbarhetsanalysen: Olycka med farligt gods på väg, olycka på järnväg eller älven, skogsbrand, större olycka vid kommunens stora företag med farliga utsläpp (typ Seveso).

Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

Följande teknisk infrastruktur och försörjningssystem har analyserades i risk- och sårbarhetsanalysen: El/IT-avbrott, IT-kollaps i kommunens nät och servrar, avbrott i drivmedelsförsörjning 3-4 veckor, avbrott i vägnätet/infrastruktur.

Antagonistiska hot och social oro

Följande antagonistiska hot och social oro, analyserades i risk- och sårbarhetsanalysen: Hot mot demokratin, förgiftat vatten genom sabotage, social oro och våldsamheter riktat mot det offentliga i kommunens tätorter

Sjukdomar

Följande sjukdomar analyserades i risk- och sårbarhetsanalysen: Smittspridning, 50 % är sjuka pga. epidemisk sjukdom, (Guardi)smitta i dricksvatten

Betänkas bör att dessa analyserade risker, endast är en bråkdel av de risker och hot en kommun faktiskt utsätts för!

7 Krisledningsorganisation

Kommunstyrelsen i Ale har antagit dokumentet ”Ledning i Ale kommun vid kris”, som beskriver hur kommunen ska organiseras vid krishändels. Det dokumentet innehåller även en beskrivning av metodiken, som kommunen ska arbeta efter i stabsarbetet. Dokumentet revideras vid behov och vid förändringar.

Enligt följande är krisledningen organiserad:

Krigsdelegationen	Kommunstyrelsens ordförande Kommunstyrelsens vice ordförande
Krisledningen	Kommunchef, ordförande Räddningschef Administrativ chef Kommunikationschef HR chef Sektorchefer Utvecklingschef Brotts-, och säkerhetshandläggare, sekreterare
Ersättare för ordförande Ersättare för räddningschef	Kommunchef utser ersättare till ordförande Enligt plan hos räddningstjänsten (chef i beredskap)
Vid behov av förstärkning	POSOM- representant AB Alebyggen representant
Till förfogande	Ekonomichef IT-chef

Vid behov inkallas specialister och samverkanspersonal från andra myndigheter. Samtliga sektorchefer ska utse ersättare för att upprätthålla ansvar på ledningsnivå. Inom respektive sektor ska verksamhetschef/avdelningschef/enhetschef utse ersättare.

I Ale arbetar krisledningen efter PUT-metoden. PUT står för Planering Under Tidspress. Metodiken går i stora drag ut på att man i händelsen arbetar efter att fånga situationen och utefter detta gör; 1) lägesbeskrivning, 2) Rollfördelning, 3) Fattar beslut i stort.

När detta är gjort, delar man in ledningsgruppen i lämpliga roller utefter händelsen. Roller utöver de ordinarie kan till exempel vara; information, support och dokumentation. Sen gör man prioriteringar för det akuta läget, samt för lång- och kort tid. Här synliggör man att man har en gemensam bild av läget, har koll på tider, möten, aktiviteter inom respektive områden, hur det ser ut beträffande bemanning, resurser, prioriteringar och intern/extern information. Man avslutar alltid händelsen med ett uppföljningsmöte.

I händelse av kris disponerar krisledningen för syftet förberedda lokaler. Det finns en lokal i Alafors kommunhus, som är utrustad med reservkraft i händelse av långvarigt strömavbrott. I Nödinge kommunhus finns en motsvarande anpassad lokal, som dock inte har tillgång till reservkraft. Lokalerna är utrustade med avsedd krisledningsutrustning som uppdateras årligen av säkerhetshandläggaren och krisledningen har säkerställt samband för att hantera extra ordinära händelser via Rakel och WIS. Kommunens kriskommunikationsgrupp finns till för att säkerställa intern och extern kommunikation, som ett stöd till krisledningsgruppen.

8 Prioriteringar

8.1 Befolkningsstrukturen

En befolkningsprognos för Ale gjordes i april 2012 och den baseras på framskridningsparametrar som levereras från Statistiska Centralbyrån (SCB) 2011-12-31 samt på kommunens planerade byggnation som redovisas i ”Bostadsförsörjningsprogram Ale kommun 2012-2016”. Den planerade bostadsbyggnationen möjliggör kommunens mål att skapa förutsättningar för en befolkningsökning i Ale kommun på minst 4000 personer åren 2012-2025. Ale kommun förväntas enligt befolkningsprognosen 2012-2016 öka från dagens 27 577 invånare till 29 155. Detta innebär en befolkningsökning på 1578 personer.

8.2 Stor vikt av säkerhet och trygghet

För verksamheter som vård, skola, omsorg, näringslivetablering, boende, kultur och turism är det viktigt att samhället upplevs som tryggt och säkert. I takt med att befolkningen växer och blir äldre, är detta faktorer som kommer att bli efterfrågade i allt högre grad. Det handlar om allt ifrån bra vägstandard, vinterväghållning och gatubelysning till skydd mot kriminalitet och våldshandlingar. Utan säkerhet, ingen trygghet.

8.3 Barn och äldre

Barn och äldre är i många avseende utsatta grupper. I riskhanteringsarbetet ska deras behov vara i fokus beträffande åtgärder.

8.4 Droger och alkohol

Varje år dör medborgare i Sverige på grund av droger och alkohol, både genom olyckshändelser och suicid. Det finns en klar koppling mellan alkohol, droger och antalet olyckor², varför åtgärdsprogram kan vara lämpliga.

9 Mål för det skadeförebyggande arbetet

9.1 Övergripande nationella mål

- I hela landet ska människors liv och hälsa samt egendom och miljö beredas ett, med hänsyn till lokala förhållanden, likvärdigt skydd mot olyckor.
- Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

9.2 Övergripande mål i kommunen

För att skydda människors liv, hälsa och egendom, samt miljön, ska kommunen:

- Förebygga att olyckor inträffar.
- Begränsa sårbarheten i samhället.
- Öka tryggheten i samhället.

9.3 Säkerhetsmål i kommunen

Kommunens säkerhetsarbete syftar till att alla som bor, verkar och besöker Ale kommun ska vara och känna sig trygga. Säkerhetsarbetet ska vara en naturlig del i all verksamhet som bedrivs i

---

² Källa: Räddningsverket, Nationellt centrum för lärande från olyckor, (2006), *Säkerhetens bestämningsfaktorer*, NCO 2006:6, SRV: Karlstad

kommunen. Det ska ske på sådant sätt att personskador förebyggs och minimeras. Målen i Ale kommuns säkerhetspolicy är formulerade enligt följande:

- Ale kommun ska vara trygg och säker att bo, vistas och driva verksamhet i.
- Säkerhetsarbetet ska vara en naturlig del i all verksamhet som bedrivs i kommunen.
- Säkerhetsarbetet ska förebygga olyckor och begränsa följderna av sådana för människor, miljö och egendom.

9.4 Prestationsmål i kommunen

Prestationsmålen syftar till att uppfylla kommunens övergripande mål och säkerhetsmålen i kommunen och ska finansieras inom respektive nämnds ram. Detta sker genom att genomföra de åtgärder/uppdrag som redovisas på kommande sidor:

Mål till nämnder, bolag och kommunalförbund

Åtgärder/Uppdrag	Klart senast	Genomförs av Ansvarig för samordning markeras med S
Olycksförebyggande säkerhets- och trygghetsarbete		
Samtliga chefer har utbildats i säkerhetsarbete	löpande	KS
Samtliga medarbetare har baskunskaper i brandskydd	löpande	Samtliga nämnder och styrelser och bolag (KS S)
Samtliga medarbetare har kunskap om det lokala säkerhetsarbetet inom berörd verksamhet	löpande	Samtliga nämnder och styrelser och bolag
Den enskildes förmåga att ta ansvar i brandskyddsarbetet har stärkts	löpande	Samtliga nämnder och styrelser och bolag
Alternativa lösningar för datahantering har utarbetats	2016-2019	KS (S)

Förebyggande insatser för att stärka förmågan att hantera en extraordinär händelse

Krishanteringsrådet har sammanträtt en gång per år	löpande	KS
Övningar har genomförts enligt upprättad övningsplan	2016-2019	KS
Beredskap för värmestugor är tillgodosedd	2016	KS
Beredskap för vattenförsörjning (nödvatten) är tillgodosedd	2019	KS/SBN (KS S)
Samarbetet med kranskommuner, krisledning har utökats	löpande	KS
Problemområden och åtgärder inom sociala risker har identifierats och utretts	löpande	KS
Höga nivåer i älven, har analyserats i ÖP/FÖP	2019	SBN
Pandemiplaner är reviderade	2017	OAN
Drivmedel till reservkraften är säkerställd, i ökat samarbetet med Ale el och en plan för dieselhantering är framtagen	2018	KS
Behovet av reservkraft både mobilt och fast, prio kommunhuset är utrett.	2019	KS
Det fysiska skyddet vid vattenreservoarer är säkrade och klasser och behov är definierade	2018	SBN
Möjligheten till samarbete med kranskommuner gällande boendeplatser i händelse av att ett helt boende skulle bli obrukbart, är utredd. Innefattar både funktionshinder, äldreomsorg och IFO	2018	OAN
Områden som påverkas av kraftigt ökat dagvattenflöde och/eller översvämningar har identifierats	2016	SBN (S)

10 Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av målen sker årligen från respektive nämnd, styrelse och bolag. I samband med revidering av handlingsprogrammet, vid ny mandatperiod, lämnas en utförlig sammanställning.